www.svoboda-new.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 67. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 21. березня, 1929.

VOL. XXXVII. No. 67. Jersey City, N. J., Thursday, March 21, 1929. THREE CENTS.

КОЛИ ВАМ ДОРОГЕ СВОЄ РІДНЕ, СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА

ПОВСТАНЦІ ВТІКАЮТЬ

КАЄС-ОСІВ У ТОРЕОНІ УРЯД НАЗИВАЄ ПОВСТАНЧИХ ГЕНЕРАЛІВ ЗЛОДІЯМИ І БАНДИТАМИ, ЯКІ ОБІКРАЛИ БАНКИ, А ТЕПЕР РАДІ БИ ПЕРЕЙТИ НА АМЕРИКАНСЬКУ ЗЕМЛЮ.

МЕКСИКО СИТІ, 20. березня. — Повстанчий генерал Ескобар подається зі своїми військами далі на північ. А головнокомандуючий федеральними військами, генерал Каєс, осів в занятім щойно місті Тореоні і звідси веде дальшу офензиву.

Президент Хіль заявив, що мексиканський уряд віднесеться до американського уряду з просьбою, щоби Америка видавала Мексикови всіх повстанців, які переходять на американську сторону. Мексиканському урядови не ходить так о звичайних повстанців-жовнірів як про повстанчих генералів, яких він уважає звичайними злодіями і бандитами, котрі пограбували каси і раді би тепер перейти з грішми на американську сторону, щоби там схоронитись і спокійно жити.

УРЯД НЕ ВИДАСТЬ ПОВСТАНЦІВ,

АЛЕ ПЕРЕВЕЗЕ ІХ ДО ИНШОГО КРАЮ.

ВАШИНГТОН, 20. березня. — Вашингтонський уряд застановлявся над тим, що робити, коли перейдуть на американську сторону повстанчі генерали, або більші частини збунтованого мексиканського війська. Рішено не відсилати таких частин назад до Мексика, але їх інтернувати й відіслати десь до якогось другого краю. Так наказує Америці поступати її традиція, згідно з якою Америка була завжди захистом для політичних біженців. А висилати буде Америка мексиканських повстанців до другого краю тому, що вона живе в добрих відносинах з мексиканським урядом і не хоче держати у себе таких елементів, які відносяться ворожо до того уряду.

БЕРД ЗНАЙШОВ ПРОПАВШИХ.

СТРАШНІ БУРЯ В ПІДБУГУНОВИЙ ПОЛОСІ ПІРВАЛИ ЛІТАК.

МАЛА АМЕРИКА, Антарктика, 20. березня. — Полярний дослідник Берд подає, що знайшов серед ледяних і снігових гір своїх товаришів, про яких це було від кількох днів чутки. Двох з них вже відправив з поворотом, а трьох з Бердом і другими остав ще на місці, щоби переждати бурю. Шаліюча буря пірвала з собою літак пропавших і знищила його цілковито. Коли прибув Берд, то шаліли ще такі сильні вітри, що всі мусіли лежати на леді й повбивати в лід сокири й грубі ножі, щоби в той спосіб держати себе при землі й не дати себе пірвати бурі.

ЯК ФОРСУЮТЬ ПРОГИБІЦЮ.

СУДДЯ ВИДАВ ПЕРШИЙ ЗАСУД НА ПІДСТАВІ ЗАКОНА ДЖОНСА. ЗАСУДЖЕНО ВОЄННОГО ВЕТЕРАНА НА ТРИ МІСЯЦІ АРЕШТУ, ВІДОБРАВШИ ЙОМУ ЗАРАЗОМ СИТИЗЕНСЬКІ ПАПЕРИ.

НЮ ЙОРК, 20. березня. — Федеральний суддя Колмен видав перший вирок у справі нарушення прогибіційного закона, беручи під увагу ухвалений конгресом новий закон Джонса. Суддя Колмен пояснив, що новий закон передбачує кару до 5 літ вязниці і грошеву кару до суми $10,000, або одно й друге, за недозволений транспорт алькоголічних напитків чи недозволену торговлю ними. Суддя підчеркнув, що найменша кара, яку він буде давати за нарушенне того закона, виноситиме пів року вязниці. Але на початок робить вимок. Тому засуджує Ернеста Дугаляя за продажу алькоголю тільки на три місяці вязниці.

Засуджений продав віску за $2.80. Є він ветераном світової війни. Заразом відобрано йому ситизенські папери.

ДОХІД З АВТОМОБІЛЕВИХ ОПЛАТ.

ОЛБАНІ, 20. березня. — Власники автомобілів заплатили в 1928 році титулом оплат суму $34,884,546.50. Це відноситься тільки до нюйорського стейту.

„ЧИСТЯТЬ" ВАШИНГТОН.

ВАШИНГТОН, 20. березня. — Вчора переведено кілька наїздів на льокалі, які запідозрено в торговлі алькоголем. Заразом урядово дали пізнати, що це початок широкої акциї, яка має „вичистити" столицю і зробити її примірем для всіх инших міст, коли ходить о пошановання законів та придержування прогибіції.

ГУВЕР ПРОТИ ДРАСТИЧНИХ ФОРМ.

ХОЧЕ ЗЄДНАТИ СИМПАТІЮ НАСЕЛЕННЯ В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 20. березня. — Президент Гувер заявив, що він не вірить в успіх ріжних наїздів, які тільки роблять багато галасу, а самої справи прогибіції вперед не посувають. Президент підчеркнув, що теперішня адміністрація взялася совісно до того, щоби закон був виконаний і всіми шанований. Адміністрація знає, що нічого не вдіє, коли населенне не прийде до того переконання, що закон має бути пошанований і виконаний. Завдане уряду полягає тепер у тім, щоби саме загал прихилити до цього переконання.

БІДА З НАПИТКАМИ.

КОЛИ ВОНИ ПРИЗНАЧЕНІ ДЛЯ ДИПЛЬОМАТІВ.

ВАШИНГТОН, 20. березня. — У Вашингтоні мають клопіт. Недавно тому задержала поліція трох, що віз ріжні алькоголічні напитки, призначені для сіямського посольства. Тепер приходиться вашингтонському урядови виправдатися, бо річи посольство не підлягають того роду ревізії. Разом з тим виринула квестія, що робити з чужинецькими посольствами, які можуть держати свобідно алькоголічні напитки. Дехто є за тім, щоби й вони придержувалися в Америці акту Волстеда.

І ДІТЕЙ СВОЇХ ВПИСУЙТЕ, ТАК НАКАЗУЄ ВАМ ЗРОБИТИ ВАШ БАТЬКІВСЬКИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС.

ДОЛЯ НАШОГО ВЧИТЕЛЯ.

У селі Тишківцях, пов. Городенка, живе на-пів сліпий і глухий, без зубів, учитель Василь Лонич. Він занедужав перед двома роками небезпечно на нирки та серце. Лікуючися у коломийського лікаря д-ра І. Ц., їздив він до нього більше як 16 разів. Кошти подорожі, гонорару аптики, нічлігів у чужім місті зїли весь його гріш. Колиж він звернувся до станиславівського воєвідства з проханням звернути йому кошти лікування, воєвідство не признало йому ні сотика. Так виглядає доля нашого вчителя після 33 літ тяжкої служби!

ЖИТТЯ ЗА РІША.

У Пирогівці біля Львова С. Зонбек вибрався до винниського ліса 13 лютого у великий мороз, щоби назбирати трохи ріша на паливо. У лісі гаєвий, не довго думаючи, стрілив до Зонбека тричі з револьверу і вбив його на місці.

ВІДГОМІН БАТЯТИЧ.

Дня 13. лютого мала місце перед варшавським сенатом справа кривавої масакри в селі Батятичах. Порушив цю справу сенатор д-р Макух. Він закинув, що поліційне і судове слідство переводжено лише проти селян, але не проти поліції, котра безправно ужила зброї. Супроти цього поставив внесок на вислання спеціяльного урядовця до Батятич, щоби на місці перевів строге слідство. У відповіді на це міністер Складковський заявив, що поліція сповнила свій обовязок без закиду. Ця заява викликала бурхливі протести на лавах українських сенаторів.

НОВИЙ СТАТУТ ВУАН.

Недавно за головуванням президента Всеукраїнської Академії Наук акад. Заболотнього відбулося засідання статутної комісії, що розглянула проект нового статуту Академії, опрацьований спеціяльною підкомісією.

Акад. Заболотний на розмові зі співробітником РАТАУ з приводу нового статуту Академії заявив, що новий статут запроваджується для того, щоб виправити помилки старого академічного статуту. Комісія мала скласти такий статут, що дав би змогу Академії встановити міцніший звязок з сучасним життям та життєвими потребами широких мас і енерґійно розвивати свою наукову роботу. Одночасно — зазначив акад. Заболотний — слід зауважити, що статут Академії застарів, доказом чого є випадок, що стався на недавніх виборах до Всесоюзної Академії Наук. Нові кандидатури академиків повинні насамперед обирати спеціялісти, зважаючи як на наукову так і на громадську роботу кандидатів, а загальні збори повинні тільки затверджувати кандидатури, що їх обирають у відділах та зараз обговорюють у широких наукових і громадських колах.

З НАШОГО МУЗИЧНОГО СВІТА.

Звісного нашого земляка, артиста-скрипака проф. Романа Придаткевича запросила публична школа ч. 71 на передмістю Бронкс, Ню Йорк, з прилюдним виступом перед шкільним зібранням в середу, 20. марта, 1929 р., в годині 8.15 вечером. Ся школа находиться на рогах вулиць Гобарт і Роберт евеню.

Знова-ж слідуючого тижня, в середу, 27. марта, в тій-же годині вечером виступить проф. Придаткевич з деякими своїми учениками, а то Евгеном Дзюмою, Іваном Сколом, Михайлом Леськовим і Г. Робітським в школі публичній ч. 75, поміщеній на розі вулиць Гайтлок і Фейн евеню, Бронкс.

При сій нагоді треба згадати, що фаховий музичний журнал „Ди Вайолін", що виходить в Шікаґо, в своїй книжці за січень сього року помістив дуже прихильну критику композиції проф. Придаткевича, а то: „З буйним вітром та розмаєнька", „Козачок" та „Янічок", видани звісною накладнею Шуберта в Ню Йорку. Критику помістив Волтер Гуделл, співробітник згаданого музичного журнала і висловлюється про композиції Придаткевича з дійсним признанням. Пише він між иншим: „Композиції проф. Придаткевича є далеко лекші, ніж виконір його імени, і є більше ритмічні. Вони приступні і легкі в своїх начерках зі старанною аранжерівкою, яка буде насолодою для знатоків. Спеціяльно „Розмова" є фантастичним начерком, делікатним і вартним студії".

ПЕРЕД НОВОЮ ЕЛЕМЕНТАРНОЮ КАТАСТРОФОЮ.

Наближаючася весна по такій гострій зимі і великих снігових опадах віщує, що західньо-українські землі можуть стати знову тереном великого елементарного нещастя у виді повені. Коли рушать води з гір, ріки знову виступлять з берегів і можуть нанести ще більше лиха ніж минулого року. По останній повені уряд нічого не зробив, щоби річища урегулювати, крім цього далі винищено багато лісів, так, що катастрофа, котра є дуже можлива, може спричинити багато шкід.

ЩО БУДЕ З ВЕРБИЦЬКИМ?

Як відомо, львівський суд присяжних засудив студ. І. Вербицького на кару смерти через повішення. Присяд львівського суду зробив приголомшуюче враження бо цілий хід справи викавав, що нема найменших доказів на те, аби куратор Собінський впав з рук Вербицького. Оборонці зголосили зажалення неважности і сподіваються, що апеляційний суд у Варшаві вдруге відкине львівський присуд, а припаші змінить смертну кару на вязницю. Вербицький перебуває далі у львівській вязниці.

НАДТО ШВИДКА СЛАБА.

Розпорядком московського Центрального Комуністичного Комітету місто Троцьк, Самарської округи, назване кілька літ тому в честь Троцького, тепер буде названитись Чапаєвськ. При масовім перехрещуванні міст у Радянськім Союзі іменами сучасних комуністичних діячів ми висловлювали свій сумнів: що буде, коли вони одного дня стануть „неблагонадьожними"?

ЗА ЩО КАРАЮТЬ.

В часі церковної відправи з нагоди роковин смерти О. Бесарабової збирали деякі жінки жертви на політичних вязнів. За це арештовано і приміщено у вязниці під замітом зловживання, а саме, що вони для себе ці гроші збирали, не маючи дозволу відповідних адміністративних чинників. Не помогла інтервенція голови комітету фонду допомоги політичним вязням. Жінки мусіли просидіти три дні до судової розправи. Суд по розгляненню справи всіх їх звільнив.

ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ.

Дня 14. лютого зачався перед військовим судом в Познані карний процес проти трох жовнірів-Українців: А. Шкондюка, Попюка і П. Оперука, всіх селян із косівського повіту, за злочин державної зради, якої допуститься мали тим, що в них найдено примірники „Українського Революціонера".

Дня 18. лютого зачалась у Львові карна розправа проти 22 селян з Гребенного, між ними 9 жінок, обвинувачених за публичне насилля. Перед кількома місяцями, як відомо, село Гребенне було тереном кривавої масакри селян. Поліція положила кількох трупом. Після масових арештувань деяких селян звільнено, а тих 22 поставлено перед суд. Того самого дня станули перед судом селяне з тернопільського повіту, яким закидують комуністичну агітацію. З огляду на те, що деякі свідки ізза комунікаційних перешкод не явилися на розправі, обі розправи відрочено на пізніше.

Дня 4. березня відбудеться перед судом присяглих у Львові дальша розправа проти Е. Скіцького і Штокала, яких вилучено з доразового суду за напад на почту у Львові і передано звичайному поступованню.

Дня 11. березня відбудеться у Львові розправа проти К. Огродніка, Ю. Гошовського і С. Новицького, обвинувачених за державну зраду, якої мали допуститися в Стрию і Фалиші через розкидування відозв Української Військової Організації.

Дня 13. березня відбудеться в Луцьку карна розправа проти М. Калиничука і 21 селян з володимирського повіту за протидержавну акцію, якої мали допуститися через належання до комуністичної партії.

З. У.

ЯПОНІЯ ЗАТРИМАЛА РАТИФІКАЦІЮ КЕЛОГОВОГО ПАКТУ

ПАКТ НЕ БУДЕ РАТИФІКОВАНИЙ, ПОКИ ПАРЛЯМЕНТ НЕ РОЗПІЧНЕ СВОЇХ ФЕРІЙ.

ТОКІО (Японія), 20. березня. — Лідер парляментарної фракції Конституційної партії, Озакі, вніс протест проти ратифікації пакту Келога. Свій протест мотивує він тим, що перший уступ пакту, де говориться, що він підписується „в імени народа", противиться японській конституції, бо це обмежує суверенні права японського імператора.

На це уряд оголосив повідомлення, що він пізніше опублікує інтерпретацію цих формальних слів у договорі, яка дасть можливість ратифікувати пакт Келога. Ратифікацію переведе верховний імператорський тайний совіт після того, як парлямент розпічне 25 березня свої вакації.

ПРОРОКУЄ ФІНАНСОВУ КРИЗУ,

КАЖЕ, ЩО КРИЗА НЕМИНУЧА З ОГЛЯДУ НА НЕПРАВИЛЬНУ ПОЛІТИКУ, ЯКУ ВЕДУТЬ ДЕРЖАВИ ВІД ЧАСУ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

МАНЧЕСТЕР (Англія), 20. березня. — Відомий англійський економіст Джордж Пейш на конгресі Ліґи Національної Вільної Торговлі заявив, що світ стоїть на передодні страшної й небувалої світової фінансової кризи. Він каже, що це він говорить з повною свідомістю відповідальности за кожне своє слово. Сучасна політика правительств усіх держав, що стараються все більше обмежити свободу міжнародної торговлі, неминуче веде до такої кризи.

Пейш говорить, що в економічному життю всіх держав наступить незабаром фінансова катастрофа, коли й далі їх економічним життям будуть керувати не бизнесмени-економісти, а політики, які довели весь світ до сучасного тяжкого економічного стану своєю необачною післявоєнною політикою.

РЕПАРАЦІЙНІ ПЕРЕГОВОРИ,

ПОСУВАЮТЬСЯ НАПЕРЕД ДУЖЕ ПОВОЛІ. ДЕРЖАВИ АНТАНТИ НЕ ПОГОДЖУЮТЬСЯ ПОМІЖ СОБОЮ В РОЗДІЛІ НІМЕЦЬКИХ РЕПАРАЦІЙ.

ПАРИЖ (Франція), 20. березня. — Коли репараційній комісії експертів пощастило наблизитися в своїх переговорах до недалекого порозуміння між Німеччиною з одної сторони та державами антанти з другої, виникли нові труднощі. Тепер уже почалися дискусії над тим, яку скількість з репараційних сплат Німеччини повинна одержувати кожна окрема держава бувшої Антанти.

Англія, Франція та Італія, кожна окремо, ставлять такі вимоги, що коли зібрати докупи їх претенсії, то вони значно перевищують усі ті суми, які конференція експертів може установити для плачення Німеччиною. Отже тепер стало головнішим завданням конференції, щоби держави бувшої Антанти прийшли поміж собою до згоди.

МРІЇ ФАНТАЗУЮЧИХ НЕДОБИТКІВ.

ПАРИЖ (Франція), 20. березня. — Президент Висшої Монархічної Ради, Крупенський, заявив, що контр-революційна біла армія лише потребує грошей, щоби негайно виставити 20,000 вояків, які, розпочавши наступ на большевиків, відразу збільшаться до 100 тисяч. Він фантазує, що така армія на протязі 6 місяців може захопити Москву та посадити там царя, якого населення „з нетерпеливістю очікує".

Він каже, що монархістична пропаганда в СССР. має великий успіх, особливо в червоній армії, на заводах і фабриках та поміж селянством.

СМЕРТЬ ПО ЗАРУЧИНАХ.

КАТАНІЯ (Італія), 20. березня. — Підчас танцю на заручинах Олени Сламбінато один з танцюючих випадково сильно вдарив її ліктем в око. Дівчина не звернула уваги на біль і продовжувала бавитися, хоч око запухло. Але пізніше в ночі вона почула сильний біль голови й її відвезли до шпиталю. Там вона померла слідуючого дня від потрясення мозку.

ВИЛИВ ДУНАЮ.

БРАТІСЛАВА (Чехословаччина), 20. березня. — Біля Карльсбурга інжинірні війська врятували від загибелі 2,000 селян, яких раптовий вилив Дунаю зі страшними потоками води захопив тоді, коли все село спокійно спало. Армія побудувала військові понтони й по них вивела всіх селян у незагрожені водою місця, де їх оселено в наметах під опікою червоного хреста.

Військові літаки, що літають над залитими водою просторами, доносять, що повінь завдає страшенну шкоду, нищачи все, що захоплює вода впродовж берегів Дунаю.

УБИВ БАТЬКА.

ЯНОВЕЦЬ (Шлеськ), 20. березня. — Поліція арештувала старшого сина графа Штольберга, обвинувачуючи його в убивстві свого батька. Тіло старого графа знайдено сидячим у кріслі з простріленою головою. Того вечера був з ним лише його старший син, якого тепер поліція арештувала.

Арештований молодий Штольберг говорить, що він не знає, хто вбив його батька, бо він сам був невідомо ким приголомшений ударом в голову. Поліція не знайшла жадного пітвердження слів молодого графа й арештувала його, запідозривши в нім убийника.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by th. Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 110, of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКА І СОВІТИ

З вибором Гувера виринуло питанне, яке саме становище займе новий президент супроти совітів. Гувер від довгий час на совітській території голодову ратункову акцію, й мав нагоду пізнати дійсні відносини, які там панують. По повороті Гувера до Америки писали, що він ставиться прихильно до цього, щоби визнати совіти.

Підчас виборчої кампанії Гувер виминув це дразливе питанне, не даючи на нього ясної відповіди. Зорієнтуватися можна було доперва тоді, коли виринула дебата, хто має бути секретарем стейту. Тоді то виставлено на перше місце особу сенатора Борі, як найбільш відповідну, щоби обняти це таке важне становище секретаря стейту. Та особа Борі відпала головно тому, що Бору надто звязують з прихильним відношенням до совітів, коли ходить о їх дипльоматичне визнанне.

Формально сьогорішні відносини між Америкою і совітами є ті самі, як їх сформульовано в 1920 році за часів адміністрації Вилсона в ноті тодішного секретаря Колбі з дня 10 серпня. А в тій ноті підчеркнено, що Злучені Держави завше ставилися дуже прихильно до Росії і думають надалі продовжати ту саму дружню політику. Але заразом зазначено там з повною рішучістю, що американський уряд не визнасть совітського режіму і не ввійде з ним в нормальні зносини, як довго совіти будуть вести в инших державах пропаганду в справі викликання світової революції, підмінووючи в той спосіб ті держави та вносячи в них анархію і розклад. В ноті тій зазначено далі, що не може бути мови про визнане совітів, коли совіти не признають затягнених Росією довгів і не звернуть заграничним власникам сконфіскованих совітською владою їхніх маєтків.

Таке саме становище заняла і республиканська адміністрація з часів Гардинга і Куліджа. Теперішний секретар стейту Келог виразно зазначив в своїй заяві з 14 квітня 1928 року, що практика ріжних европейських держав, які визвали совіти, показала наглядно, що американська політика невизнання совітів слушна і розумна.

Дотого Америка на ділі нічого не потерпіла, коли ходить о совітську територію як ринок збуту для американського капіталу. Америка вела більшу торговлю як ті краї, що визнали совіти ради евентуальних матеріяльних користей.

Та не можна закрити цього, що в Америці є сильна струя, яка домагається дипльоматичного визнання совітів, щоби в той спосіб облекшити промислову крізу і знайти нормальний ринок збуту. Мимо цього нема надії, щоби наступила тепер під тим оглядом яка зміна, хіба що совіти підуть на ще дальші уступки, а тоді вже вирішить справу — бизнес.

UNITED WE STAND — DIVIDED WE FALL

(Дискусійна стаття).

(Від Редакції: — Сенор нашої іміграції д-р. Володимир **Сіменович** з Шикага забрав слово в дуже актуальній справі обєднання наших найкращих сил в Америці і Канаді в цілі поведення політично-дипльоматичної акції, спрямованої до спопуляризовання наших національно - державницьких змагань у широкім світі.

Ми радо дамо місце в нашім органі другим голосам, в надії, що дискусія над тою справою зверне увагу наших інтелектуальних сил в Америці на те широке поле праці, яке стоїть перед нами і на те завдання, які ми обовязані виконати).

Ці памятні слова висказав Линколн, підписуючи мир з полуднем.

Усі ми це добре розуміємо, що зулучені устоїмося, — а розлучені упадемо в боротьбі з нашими ворогами. Мимо того ми не в силі спромогтися на єдність. Ми і це знаємо, що наші вороги найбільше бояться нашої злуки. Злука, здавалося би, є це найлекше і найтаніше средство боротьби. Вона не вимагає ні матеріяльної, ані фізичної жертви з нашої сторони. Однак є це средство найтяжше до переведення. Щоби могти злучитися, ми мусіли би принести в жертву своє особисте „я", свій власний інтерес. А людина дуже часто так дуже цінить своє я, що радше видасть на поталу ворогови свою землю, свій нарід, свою волю, ніж мала би виректися „себе". Тільки великі люде і високо культурні народи потрафлять виректися свого „я" в користь загалу. Здавалося би, що ми ще до того не доросли.

У нас були спроби обєднання сил, але не вдались. Однак я думаю, що загал в тому не винуватий, а його провідники.

Наші промахи.

Нас лучено або на партійних програмах, або на вже зорганізованих групах чи товариствах. Злука на партійних програмах може злучити тільки партійників. В товариствах уже зорганізованих є люде усяких переконань, а чимало і зовсім безідейних. Річ ясна, що з такої мішанини ніхто ще не спік путнього хліба і не спече. Вкінці наші музыкі партійні програми довели до того, що ми почали тратити віру у свої сили, й опускати руки.

По часописах являються заяви, що ми крім жебрачої лепти на поміч старому краєви — не всилі дати ніякої иншої помочі.

Тимчасом як ми добре над собою застановимося тут в Америці і в Канаді, коли загляне но до історії инших народів, які вволялися з неволі і мали свою іміграцію тут за морем, то побачимо, що тутешна іміграція більше зробила для визволення, чи запропащення свого краю — як корінний народ, замешкалий у старім краю. Ось возьмім під увагу Масарика, котрий тут в Америці за згодою тутешньої іміграції загарбав Закарпатських Українців і Словаків. Тут на іміграції Поляки вимогли від Вилсона, що той поставив відбудоване Польщі між свої нещасні 14 точки. Тут на іміграції Литва приготовилася і помогла рідному краєви здобути воли. Тут на іміграції Альбанці розпочали і довели до визволення свого краю. Тільки іміграція піддержувала духа свого народу, як Італія вибивалася на волю. Жидівська іміграція здобула для Жидів Палестину. Не тільки Айриші, але навіть Китай відродився за помічю своєї іміграції з Америки — бо усі майже визначніші революціонери і дипльомати китайські, це витвір американської іміграції. І так без кінця. А тимчасом наша іміграція нічого не робить, а то і не думає робити для визволення рідного краю з ворожих лабет. Тож час і нам пробудитися і застановитися: що, і чим ми можемо помогти старому краєви в його визвольній боротьбі.

Чим ми можемо помогти Україні.

Я наведу тільки кілька принагідних справ і важніших точок. Заки возьмемося за діло, вперед усього мусимо сконсолідувати свої сили. Ми мусимо злучитися, ми мусимо утворити одно центральне тіло, яке взало би на себе відвічальну роботу і давало нам провід. Без консолідації і без проводу, без провідної ідеї, нам нема що починати працю.

Злуку народу можна порівнати до ланцюха. Сила, міць ланцюха залежить не від скількости його звен, а від сили тих звен. Тому і нам при творенню злуки повинно ходити не так о скількість членів, як о їх якість. Щоби ланцюх мав рівну міць, його звена мусять бути зроблені з однаково сильного матеріялу; чим твердший буде той матеріял, тим міцнійший буде і сам ланцюх.

Це значить, що нам при злуці не так повинно ходити о скількість злучених членів, як о матеріял, з якого вони є зроблені, иншими словами: о людей, які би з цілою посвятою готові були взятися до тої праці, яка буде намічена. Ходить о добірних людей, о людей одної і тої самої думки. Не на числі будуймо нашу злуку, а на якости.

Ціль.

Ціль нашої злуки і праці могла би бути слідуюча:

Політична боротьба о злуку усіх українських земель в одно независиме державне тіло, або злучена, **самостійна Україна, для Українців.**

Спосіб і средство до осягнення цілі.

1. Ми мусимо працювати над тим, щоби українську справу зробити дійсною серед самих себе. Це значить, зєднати усіх тих, що вірять у незалежність України; усіх тих, що хочуть працювати для визволення України, України злученої, свобідної, безпартійної.

2. Ту саму ідею ширім не тільки серед цілого нашого загалу, але перенесім її на світове поле і зробім справу української актуальною для цілого світа. Щоби цього доконати, ми маємо до розпорядимости кілька способів.

3. Для Американців і взагалі для Англійців потреба нам видавати місячник в англійській мові. А коли стане нам сил, то можемо ще видавати у мовах французькій, німецькій й італійській.

4. Для Англійців треба видати повну **модерну** історію України в мові англійській. Якщо ми раз будемо мати написану модерну історію свого народу, то легко її перекласти на инші мови.

Над цею точкою годиться нам застановити ширше. Бо скаже дехто, що ми маємо тої українські історії. Та наші історики написали нашу історію не для світа, а для нас. Нам потреба осібної історії, для широкого світа. В тій історії мусить бути занотований докладно не тільки кождий факт, кождий важнійший мент нашого життя, але подане жерело, звідкіля це взяте — так, щоби чужинець не потребував вірити на наше слово, але міг сам переконатися про правдивости поданого факту. Мусіть в тій історії бути подані мапи, як потреба, та і фотографії документів — ілюстрації і багато, багато дечого иншого, чого в наших українських історіях нема. Так робили инші народи, й ми мусимо піти їх ми, або поодиноко й особисто в розговорах інформувати чужинців про нас і нашу справу.

9. При радіових пописах Українців постаратися, щоби поголили дві три минути промовити про Українців.

10. Злучені в одновільну політичну організацію, ми могли би слати петиції чи протести, яко збірне і покликане до того тіло. Це малоби більше значіння як дотеперішні роздроблені петиції чи протести. Яко збірне тіло, ми могли би приєднати до себе і чужинців до тих протестів, а також і до праці над визволенням України взагалі.

11. Маючи одну централю, ми могли би приєднати до наших змагань і порозумиватися з иншими народами, нам прихильними.

12. Маючи силу у злуці і значіннє, ми могли би від Американців чи Канадійців мати дипльоматичну або і матеріяльну підпору.

13. Маючи гроші, могли би ми вислати до старого краю своїх кореспондентів від американських важніших часописів, чи журналів, які би про нас писали нецензурованy правду.

14. Маючи централю на Америку і Канаду, могли би ми дуже сильно впливати на політику і роботу старого краю. Нам конче потреба утворити для усіх українських земель одно центральне тіло, яке малоби повноваллєть заступати весь український нарід і промовляти до світа в імени цілої України. Можливо, що не на усіх точках усі Українці, чи партії, могли би згодитися. Приміром: в справі заступства нас перед світом, в справі кривдження нашого народу чужими, чи та на полі шкільним, чи при засудах на смерть, чи в яких инших справах. Це усе можна би обговорити на всесвітнім Українськім Конгресі.

15. Таку централю требаби постійно удержувати, інакше вона успішно не могла би функціонувати. Якраз канадійські делеґати до Ліґи Націй тепер ставять постулят, щоб кожда покривджена нація (меншости) мала право представити свої кривди Лідзі Народів особисто. Чи воно на разі дійде до того чи ні, але зчасом це мусить статися. Тому приготовімся заздалегідь до тої евентуальности. Коли ми хочемо визволити Україну, мусимо для тої справи не тільки працювати, але поносити жертви. Инакше не дурім себе, що ми, Українці, патріоти, що ми бажаємо волі свому народови. Або ми хочемо волі, або не хочемо, бо слова бувають без діл, без праці і без посвяти ще ніхто не добився волі і не дібється. Справа визволу України повинна нам лежати на серці, а тимбільше усім партіям, які уже мають готові програми. Партія без землі нічого не варта. Хочете рядити, хочете улаштувати Україну на свій лад, здобудьте вперед українську землю, а тоді покажеться, що вартує ваш лад і ваша програма.

Як переводити організацію.

Хай у кождій кольонії, де є наші люде, збереться кілька щирих визначних Українців і нехай почнуть працю без віч, без шуму, гуку, а особисто. Хай розпічнуть аґітацію і добирають до себе щирих, певних, гідних довіря людей, готових до посвяти, людей з випробуваним характером, які би з заперттєм себе хотіли працювати для визволення України. Якщо збереться достаточне число таких людей, тоді можна буде за особистим запрошенням скликати готових членів на збори і там зорґанізуватися. Як збереться достаточне число таких зорґанізованих гуртків, тоді буде можна скликати представителів тих гуртків на загальні збори і там вибралося би централю цілого того руху і виробилося би одноцільну для усіх програму. Те саме хай зробить Канада, але ті дві централі мусілиби працювати за спільним порозумінням.

Подана мною програма не є повна, бо є деякі справи, які не надаються до публичного голошення.

Дехто скаже, що нам не треба закладати нової організації, бо ми маємо тут уже готові. Так, ми маємо деякі організації, але це є організації з напрямками зовсім відмінними як ця, про яку я згадую, бо є це або партійні, або гуманітарні організації. Я говорю про організацію безпартійну, яка має на меті взяти у свої руки політично-дипльоматичну працю, організацію, зложену з добірного, вибраного матеріялу. Це булиби мої суґестії. Я думаю, що вони знайдуть щирий відгук серед нашого народу, такий щирий, як щиро я це пишу.

Д-р В. Сіменович,
1176 Milwaukee Ave.,
Chicago, Ill.

М. Коцюбинський.

ДОРОГОЮ ЦІНОЮ

Оповідання.

(13)

Та сталось инакше. На другий день, коло полудня, набігли на циганську халупу турецькі жовніри, зробили трус, позаходили в плавнях якесь манаття й повязали всіх, хто був у хаті, навіть слабого Гіцу. Надаремне Остап запевняв, що він чужий тут, надаремне оповідав, як він опинився у плавнях; його не слухали, як не слухали лементу жінок, проклонів Раду.

Вони поклали Гіцу на візок, запряжений облізлою шкапиною, підперли двері кілком і, алаахкаючи та лаючись, погнали бранців по дорозі в Ґалац.

Серед плавнів коло хатини лишилась на хазяйстві лиш коза і жалібно мекала, коли осінній вітер куйовдав її білу шерсть.

V.

Соломії сьогодні щастило. В Болгарина не робили, бо було якесь місцеве свято, і вона пішла в горниці до хазяйки прохати за Остапа. Болгарин був за-для свята трохи на підпитку, веселий. Він охоче дозволив Остапові ночувати коло коні з його челядниками й навіть дав Соломії наперед трохи грошей. Соломія рішила покористуватись вільним днем та грішми й забігти в Ґалац — купити Остапові теплу одежинку. Їй було якось особливо весело і легко сьогодні на душі: так здорово дихалось морозним повітрям, все погаймитом, а скоріш хазяином. Коротку суконну чуґайку він широко підперезав зеленим поясом, широченні шаравари пустив поверх халяв, від чого став ще коротшим, а папіску бородку запустив і вона поважно лежала на його грудях, мов у статечної грошовитої людини. Вони примостились на сходах під крамницею.

— Оце, але! — дивувавсь Іван, — наче мені сон сниться, що вас бачу... Розкажіть хоч, яким чудом ви тут опинилися?

Соломія почала оповідати, та Іван раз-у-раз перебивав її.

— Хе-хе!... я гукаю — Остапе! Соломіє! — аж коли гляну, а навкруги вода... тільки буль-буль під веслами, буль-буль... а беріг так і пропав у темряві...

— Ох, лишко! — охкав Іван наче баба, — під саме серце влучив, бач...

Іван витріщав на Соломію очі і крутив, здивований, цапиною борідкою.

...А як же, а як же, та же обсмалилиб як кабана... пропалав душа християнська ні за понюшку табаки... хе-хе!

...Ви думаєте — точнісінько так і мені було; оті пристали ми до берега...

... Оце але! Ну й бісова циганка!... він її лупцює, а вона йому очі з лоба дере, так як...

Іван перебивав Соломіїне оповідання та все порівнявся розповісти про свої пригоди. Врешті він таки дійняв свого.

— Вилізли ми з човнів, стали на турецьку землю, я мені й світ не милий. Їй Богу!... Де! Чоловік думав при купі, з гарними людьми, а тут... тільки клунок ваш у руках... Йдемо на другий день у кінак записуватись, а мені все ви на думці з Остапом, мало не плачу з жалю... Записали нас — кажуть вільні... Ну, живий живе й гадає — хе-хе-хе!... Одні з нашої валки подались на Тульчу, на Ісакчу, до родичів, а я бачу, що й тут наші люде — та й лишились. Може, думаю, яку звістку про вас почую — їй Богу!... Та чекайте-ж бо, не перебивайте... От вийшов я на базар — став коло наших... оглядаю тих, що наймають... Проходять Турки — гал-галгал! як Жиди наші... Чорні Греки так і шпають, так і шпають... Підійшов до мене один чоловік, Румунами їх тут звуть — „йди, каже, до мене за „аргата"... Аргат — це по їхньому, а по нашому наймит... А я й не знав, про що він... Чого хочеш, питаю? А він: аргат, аргат... На-силу розтолькувати люде... Чому ні? — кажу, та й пішов за ним. Людяний чоловік, спасибі йому, харчі добрі... Оце молодиця його лочне на мене гримати, то він і піддобрюється, щоб я не покинув: „бун аргат, каже, бун", ще й по плечу плеще... Та що він собі мислить, що я до віку буду молотити йому на гармані!... А як же, сподівайся, хе-хе-хе! От Савка — памятаєте Савку — такий високий, сухий... Е, я-кіж бо він, отой Савка, що... що такий сухий, високий, верстою дражнили... так він кличе під Тульчу... Йди, каже, туди, там землі не міряні, беру, займай, скільки сили тво-

тут в Америці було 20 тисяч, а вони видавали 20 ріжних часописів, і усе те слали даром до рідного краю. Не говорячи уже про допомогу грошеву підпольній роботі, яку обльшо усі народи слали.

Виробленя світової опінії.

5. Сам наш нарід каже: „Як я виджу, так та пишу". Опінія не є ніщо инше, як „адвертайзмент". А що значить оголошення для купця, ми це добре знаємо. Ту саму вартість для народної справи має вироблене доброї опінії у світі.

Нам потреба як найширше поширювати нашу справу серед того народу, серед якого ми жиємо, а то ідею української незалежности деб воно не було. Усюди, де жиємо, ми повинні старатися по англійських часописах пригадувати себе!

До цього часу ми робили це спорадично і від часу до часу поміщували наші кривди. Для чужинця це не цікавий матеріял. Тому ми повинні удаватися до англійських часописів частіше і з таким матеріялом, який би їх зацікавив. Але про це годилось би написати осібну статтю.

6. Ми повинні постаратися о цікавий матеріял науковий, чи який, і ті розвідки з нашого життя-буття поміщувати в поважних англійських журналах.

7. Ми можемо нашу справу популяризувати між чужинцями взагалі, по ріжних товариствах і клюбах. Давати з нашого життя старокраєвого доклади. Такий відчит коротенький опісля ілюструвати. Возьмім прим. наші весільні звичаї. Яке би то було цікаве, колиб перевести ту цілу церемонію в народнім уборі. Молодий, молода, дружби, дружки, свахи, коровай, страви, а по-при те переповісти по англійськи церемоніяльну бесіду злучити це зі співом, танком, старокевою музикою з цимбалами і решетом, скрипкою і т. п. Наші обжинки — наші звичаї різдвяні — навіть наш похорон, наші звичаї й обичаї дуже би зацікавили чужинців. У нас багато а багато є такого матеріялу.

При таких обставинах можна би чужинецькій публиці роздати коротеньку брошурку про нас і наші бажання, а вони дуже радо при такій нагоді дещо про нас прочитали.

8. Ми, бизнесмени й Українці на становисках, повинні вступати до чужинецьких товариств і клюбів і там доклади-вати до українських історіярях нема. Так робили инші народи, й ми мусимо піти їх ми, або поодиноко й особисто в розговорах інформувати чужинців про нас і нашу справу.

9. При радіових пописах Українців постаратися, щоби поголили дві три минути промовити про Українців.

10. Злучені в одновільну політичну організацію, ми могли би слати петиції чи протести, яко збірне і покликане до того тіло. Це малоби більше значіння як дотеперішні роздроблені петиції чи протести. Яко збірне тіло, ми могли би приєднати до себе і чужинців до тих протестів, а також і до праці над визволенням України взагалі.

11. Маючи одну централю, ми могли би приєднати до наших змагань і порозумиватися з иншими народами, нам прихильними.

12. Маючи силу у злуці і значіннє, ми могли би від Американців чи Канадійців мати дипльоматичну або і матеріяльну підпору.

13. Маючи гроші, могли би ми вислати до старого краю своїх кореспондентів від американських важніших часописів, чи журналів, які би про нас писали нецензурованy правду.

14. Маючи централю на Америку і Канаду, могли би ми дуже сильно впливати на політику і роботу старого краю. Нам конче потреба утворити для усіх українських земель одно центральне тіло, яке малоби повноваллєть заступати весь український нарід і промовляти до світа в імени цілої України. Можливо, що не на усіх точках усі Українці, чи партії, могли би згодитися. Приміром: в справі заступства нас перед світом, в справі кривдження нашого народу чужими, чи та на полі шкільним, чи при засудах на смерть, чи в яких инших справах. Це усе можна би обговорити на всесвітнім Українськім Конгресі.

15. Таку централю требаби постійно удержувати, інакше вона успішно не могла би функціонувати. Якраз канадійські делеґати до Ліґи Націй тепер ставять постулят, щоб кожда покривджена нація (меншости) мала право представити свої кривди Лідзі Народів особисто. Чи воно на разі дійде до того чи ні, але зчасом це мусить статися. Тому приготовімся заздалегідь до тої евентуальности. Коли ми хочемо визволити Україну, мусимо для тої справи не тільки працювати, але поносити жертви. Инакше не дурім себе, що ми, Українці, патріоти, що ми бажаємо волі свому народови. Або ми хочемо волі, або не хочемо, бо слова бувають без діл, без праці і без посвяти ще ніхто не добився волі і не дібється. Справа визволу України повинна нам лежати на серці, а тимбільше усім партіям, які уже мають готові програми. Партія без землі нічого не варта. Хочете рядити, хочете улаштувати Україну на свій лад, здобудьте вперед українську землю, а тоді покажеться, що вартує ваш лад і ваша програма.

Як переводити організацію.

Хай у кождій кольонії, де є наші люде, збереться кілька щирих визначних Українців і нехай почнуть працю без віч, без шуму, гуку, а особисто. Хай розпічнуть аґітацію і добирають до себе щирих, певних, гідних довіря людей, готових до посвяти, людей з випробуваним характером, які би з заперттєм себе хотіли працювати для визволення України. Якщо збереться достаточне число таких людей, тоді можна буде за особистим запрошенням скликати готових членів на збори і там зорґанізуватися. Як збереться достаточне число таких зорґанізованих гуртків, тоді буде можна скликати представителів тих гуртків на загальні збори і там вибралося би централю цілого того руху і виробилося би одноцільну для усіх програму. Те саме хай зробить Канада, але ті дві централі мусілиби працювати за спільним порозумінням.

Подана мною програма не є повна, бо є деякі справи, які не надаються до публичного голошення.

Дехто скаже, що нам не треба закладати нової організації, бо ми маємо тут уже готові. Так, ми маємо деякі організації, але це є організації з напрямками зовсім відмінними як ця, про яку я згадую, бо є це або партійні, або гуманітарні організації. Я говорю про організацію безпартійну, яка має на меті взяти у свої руки політично-дипльоматичну працю, організацію, зложену з добірного, вибраного матеріялу. Це булиби мої суґестії. Я думаю, що вони знайдуть щирий відгук серед нашого народу, такий щирий, як щиро я це пишу.

Д-р В. Сіменович,
1176 Milwaukee Ave.,
Chicago, Ill.

М. Коцюбинський.

ДОРОГОЮ ЦІНОЮ

Оповідання.

(13)

Та сталось инакше. На другий день, коло полудня, набігли на циганську халупу турецькі жовніри, зробили трус, позаходили в плавнях якесь манаття й повязали всіх, хто був у хаті, навіть слабого Гіцу. Надаремне Остап запевняв, що він чужий тут, надаремне оповідав, як він опинився у плавнях; його не слухали, як не слухали лементу жінок, проклонів Раду.

Вони поклали Гіцу на візок, запряжений облізлою шкапиною, підперли двері кілком і, алаахкаючи та лаючись, погнали бранців по дорозі в Ґалац.

Серед плавнів коло хатини лишилась на хазяйстві лиш коза і жалібно мекала, коли осінній вітер куйовдав її білу шерсть.

V.

Соломії сьогодні щастило. В Болгарина не робили, бо було якесь місцеве свято, і вона пішла в горниці до хазяйки прохати за Остапа. Болгарин був за-для свята трохи на підпитку, веселий. Він охоче дозволив Остапові ночувати коло коні з його челядниками й навіть дав Соломії наперед трохи грошей. Соломія рішила покористуватись вільним днем та грішми й забігти в Ґалац — купити Остапові теплу одежинку. Їй було якось особливо весело і легко сьогодні на душі: так здорово дихалось морозним повітрям, все погаймитом, а скоріш хазяином. Коротку суконну чуґайку він широко підперезав зеленим поясом, широченні шаравари пустив поверх халяв, від чого став ще коротшим, а папіску бородку запустив і вона поважно лежала на його грудях, мов у статечної грошовитої людини. Вони примостились на сходах під крамницею.

— Оце, але! — дивувавсь Іван, — наче мені сон сниться, що вас бачу... Розкажіть хоч, яким чудом ви тут опинилися?

Соломія почала оповідати, та Іван раз-у-раз перебивав її.

— Хе-хе!... я гукаю — Остапе! Соломіє! — аж коли гляну, а навкруги вода... тільки буль-буль під веслами, буль-буль... а беріг так і пропав у темряві...

— Ох, лишко! — охкав Іван наче баба, — під саме серце влучив, бач...

Іван витріщав на Соломію очі і крутив, здивований, цапиною борідкою.

...А як же, а як же, та же обсмалилиб як кабана... пропалав душа християнська ні за понюшку табаки... хе-хе!

...Ви думаєте — точнісінько так і мені було; оті пристали ми до берега...

... Оце але! Ну й бісова циганка!... він її лупцює, а вона йому очі з лоба дере, так як...

Іван перебивав Соломіїне оповідання та все порівнявся розповісти про свої пригоди. Врешті він таки дійняв свого.

— Вилізли ми з човнів, стали на турецьку землю, я мені й світ не милий. Їй Богу!... Де! Чоловік думав при купі, з гарними людьми, а тут... тільки клунок ваш у руках... Йдемо на другий день у кінак записуватись, а мені все ви на думці з Остапом, мало не плачу з жалю... Записали нас — кажуть вільні... Ну, живий живе й гадає — хе-хе-хе!... Одні з нашої валки подались на Тульчу, на Ісакчу, до родичів, а я бачу, що й тут наші люде — та й лишились. Може, думаю, яку звістку про вас почую — їй Богу!... Та чекайте-ж бо, не перебивайте... От вийшов я на базар — став коло наших... оглядаю тих, що наймають... Проходять Турки — гал-галгал! як Жиди наші... Чорні Греки так і шпають, так і шпають... Підійшов до мене один чоловік, Румунами їх тут звуть — „йди, каже, до мене за „аргата"... Аргат — це по їхньому, а по нашому наймит... А я й не знав, про що він... Чого хочеш, питаю? А він: аргат, аргат... На-силу розтолькувати люде... Чому ні? — кажу, та й пішов за ним. Людяний чоловік, спасибі йому, харчі добрі... Оце молодиця його лочне на мене гримати, то він і піддобрюється, щоб я не покинув: „бун аргат, каже, бун", ще й по плечу плеще... Та що він собі мислить, що я до віку буду молотити йому на гармані!... А як же, сподівайся, хе-хе-хе! От Савка — памятаєте Савку — такий високий, сухий... Е, я-кіж бо він, отой Савка, що... що такий сухий, високий, верстою дражнили... так він кличе під Тульчу... Йди, каже, туди, там землі не міряні, беру, займай, скільки сили тво-

---

її, рубай ліс, став хату, хазяйном будеш... Знаєте що, Соломіє... ой, знаєте що: руймо усі туди — їй Богу... І Остап з нами... От буде добре! Ходім зараз до вас, порадимося ще з Остапом... однак сьогодні свято... Ну, це але! Ну, це так!... І не гадав, і не снив навіть... Правду кажуть: гора з горою... хе-хе-хе!...

Іван крутив головою: од щасливої гадки ситий вид його і круглі очі блищали, мов помазані маслом. Він не вгаваючи жебонів своїм козячим голоском, хвалив, сподівався, божився і прохав.

Соломія й сама думала про ті сторони, куди закликав Іван. Роблючи у Болгарина, вона чула про селитьби втікачів і тільки ждала, щоб Остап трохи очунявь. Тепер, разом з Іваном і з отим Савкою — який це Савка? — охітніше буде вирушати у нові місця.

— Ну, добре, Ви-вже тільки заждіть, поки я зроблю покупки...

— І я з вами піду... я вже буду триматися вас, як сліпий плота, а то знов загублю де... хе-хе-хе...

Незабаром Соломія з Іваном простували повз плавні до циганської оселі. Іван був радісний, веселий, дробцював короткими ногами і все говорив та говорив, мов горохом сипав.

Насамперед вони побачили білу козу. Вона терлась об стовбур сухої верби і жалібно мекала. Наближаючись до хати, Соломія почувала невиразну тривогу. Чого, через що — вона не знала, хоч та тривога отруїла їй кров. Соломія, не слухаючи вже Іванової бесіди, побігла до дверей. Двері були підперті кілком знадвору. Що сталося? На що зачинили Остапа? Вона шарпнула кілок і вбігла до хати. Там був нелад: перекинуті столи лежали до-гори ногами, лахмани валялись долі, в хаті було чорно й пусто. Нікого. Деж усі поділися? Куди подівся Остап? Може вона помилилась і попала не в ту хату? Соломія вискочила на двір. Ні, та сама хата, он і розколина на стіні, і ті-ж верби, і коза... Може Остап вийшов з хати та підпер двері?

Соломія гукнула Остапа.

Ніхто не обізвався. Та чи го-ж в хаті такий нелад, все перекинуто, лежить жужмом... Деж слабий Гіца? Він не міг рушитися, як вона виходила з дому, він ледве дихав. Щож сталося?

Соломія оббігла навкруги хату, заглянула в повітку — коня й воза нема. Вона побігла до других хат, заглянула в повибивані вікна — нічого й нічого. Ноги в неї тремтіли. Все тіло тремтіло. Тривога душила груди й горло. Де Остап?

— Оце але! — дивувався Іван, бігав за Соломією, чудно витріщав на неї очі та докучав усякими дурними радами.

— Куди його поділи? — питала сама в себе молодиця, дивлячись на Івана і не бачачи його. Вона нічого не могла зрозуміти: думки й гадки скакали у неї в голові й розкочувались, як намисто!

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАЦІОНАЛЬНА ГІДНІСТЬ.

Коли ми приглянемося до нашої визвольної боротьби, то побачимо в ній багато лиха, яке шкодить успіхови нашої боротьби з ворогами України. Ми побачимо, що дуже часто та боротьба крутиться навколо нас самих. Замісць того, щоби вести завзяту боротьбу з чужими ворогами українського народу, ми часто провадимо свою внутрішню запеклу боротьбу. З великим запалом і завзяттям ми стараємося знищити свої власні національні організації та інституції. Стараємося своїх окремих діячів та працьовників на ниві народній сплюгавити, обезчестити й тим розбити лави наших борців за свій нарід.

Ще глибоко сидять в нашій душі пережитки старої ненависти до кожної людини, що стоїть на чолі певної справи, чи на чолі певного проводу, чи до людини, що веде перед в певній справі. А разом з тим залишилася в нас рабська звичка покори перед чужим паном, яка змушує нас і в часи боротьби оглядатися на ласку того пана. Коли ведемо боротьбу зі своїми ворогами, то в той саме час не бракує у нас і таких, що стараються прислужитися та догодити ворогам нашого народу.

Бо не бракує в нас таких, що, нападаючи зі страшним нахабством і нестриманістю на чесних і характерних діячів українського визвольного руху та на українські національні організації, в той саме час не лише несвідомо, але часто й свідомо стараються прислужитися гнобителям українського народу. Замісць пошанования до українських героїв визвольної боротьби, до українських поетів, письменників, громадських і політичних діячів, рабська заздрість породжує у нашому серці страшну ненависть до тих, кого в инших народів шанують та поважають. Можна політично, чи ідейно з кимсь не годитися й провадити з ним ідейну боротьбу, але плюгавити особисту честь свого противника може лише підла, рабська й хамська душа. Лише безчесний, безідейний, підлий і продажний може накидатися на особисту честь свого політичного, чи ідейного противника. Лише зрадник свого народу, нездара в громадській, політичній та організаційній праці може плюгавити й ганьбити иншу організацію. Лише страхополох і дезертир з певної організації може накидатися на ту організацію, яку він зрадив.

Стараючися відобрати иншим особисту честь, мусимо памятати, що тим ми підкреслюємо брак такої чести у себе самих. Бо хто свого не має, той не може чужого шанувати, так говорить українська народня приповідка.

Кожна рабська натура, кожен страхополох думає виправдати себе в той спосіб, що починає плюгавити инших, або плюгавити ту організацію, з якої він здезертирував. Такі явища особливо серед нас, американських емігрантів з України, є непомірно численні. І в той час, коли на наших рідних землях під страшною лапою переможців наш нарід та провідники його все більше починають розуміти хиби української вдачі та позбавлятися їх, у нас, на еміграції, того оздоровлення ще не видно.

Край звертається за допомогою для Рідної Школи й нараз починають критикувати „Рідну Школу" ріжні нероби та прислужники гнобителів українського народу, не зважаючи на те, що наш нарід на рідних землях давно вже зрозумів, що це є народня інституція, яка закладає культурний фундамент для майбутньої української держави, яка виховує кадри нового покоління свідомих українських борців за краще майбутнє свого народу.

Кинено клич помочі українським героям визвольної боротьби, клич до збудовання постійного памятника-притулка для лицарів визвольної боротьби українського дому інвалідів, і знову знайшлися критики та вороги такої будови, що все стараються на втіху ворогам нашого народу шкодити успіхови збірнькової акції.

Розпочала свою підпольну боєву працю Українська Військова Організація, що дуже дошкулює Полякам, і знову знаходяться критики тієї організації, які називають героїв революційної боротьби „дітваками".

Такі критики й крикуни, що все критикують та инших плюгавлять, роблять багато галасу, думаючи тим залякати тих, на кого вони нападають. Своїми нападами вони торохкотять, як та порожня бочка, яку буйні коні несуть по грудках, але кожен знає, що з порожньої бочки, годі наточити свіжої й живучої води. Вона лише гомана, лише привид, що вилискується своїми боками, але й краплі води з неї не вточиш, щоби хоч змочити спрагнені губи.

На таке торохкотіння навіть дурного барана не спіймаєш, а не то, щоби людину, котра хоч трохи має свого розуму. Скількиб вони не робили галасу про свої успіхи, про зєднання собі симпатий загалу і т. д., то все буде лише одна самохвальба, бо ніхто статечний та розважний, а особливо свідомий син свого народу не зловиться на галасливу оману тих, що можуть лише торохкотіти, кричати та критикувати, але які самі нездібні до позитивної й творчої роботи. Відповідь свідомих Українців на їх галасливе вигукування та критиковане може бути лише така, яку ми робітники Finco Dye Print Work, Brooklyn, дали. Читаючи всі напади ріжних критиків, ми вирішили, що найліпшою відповіддю на їх істеричні вигуки буде реальна допомога саме тим організаціям проти яких вони вигукують. Одна з таких організацій є УВО. Отож ми перевели поміж собою збірку на революційний фонд тої організації і вислали через Обєднання до Рідного Краю. Пожертви давали навіть чужинці та всі Українці, крім одного, який збірається їхати до Рідного Краю й тому ощаджує гроші, або може не має дрібних тоді й не дав. Але на другий день він сам жалкував, що не дав своєї пожертви на революційний фонд, бо у вечері сам стратив 5 долярів при муншайні. Ось такі, як цей Українець, охоче відгукуються на ріжні вигуки критикоманів, на тих, що плюгавлять всіх працьовників на народній ниві та накидуються на ріжні народні організації.

В. Дроботій,

Ню Йорк, Н. Й.

ПОЗІР! БОФАЛО, Н. Й. ПОЗІР!
НОВИНА, ЯКОЇ ЩЕ НЕ БУВАЛО!
В СУБОТУ, 23. МАРТА 1929 Р.
В НАР. ДОМІ НА БЛЕК РАК
— відбудеться —
ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ
РОЧЕСТЕРСЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ХОРУ
під проводом гр. Л. Сорочинського.
Вступ лише 75 центів.

Рочестерський Громадський Хор, не дивлячись на великі кошти подорожі, рішився улаштувати цей концерт, аби запізнатись з своїми найблизшими сусідами, бофалоськими Українцями.

Кваліфікація цего Хору є висока і мабуть Бофальці знають про роботу й успіхи його з української преси. Хор цей є один з найліпших організацій в Рочестер: **„one of the best singing organization in town"**, так висловився „Rochester Journal", May 6, в минулому році, дописуючи про музичний фестиваль, на якому Українці здобули першенство з поміж 31 співочою організацією. Діріґентом хору є бувший заступник і помічник славного діріґента А. Кошиця в його Національнім Хорі. Тож приходіть громадно познайомитись і насолодитись звуками рідної пісні в гарнім і старанім виконанню. Концерт складатиметься з трьох великих відділів. 65,7

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.! ПОЗІР!
МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК СПІВАЄ В ФИЛАДЕЛФІЇ
ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.
— відбудеться —
В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА) 1929 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 849 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.
ШЕВЧЕНКОВЕ СВЯТО
в память 68-мих роковин смерти незабутнього Кобзаря України.
Виступ артиста-співака МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА з Ню Йорку.
Святочна промова — декламації — сольові співи — продукції дітячого хору — гра на музичних інструментах.
Свято закінчить дітяча вистава в двох діях
ВІНОК НА МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.
Вступ для старших 50 ц., для дітий 15 ц. — Початок в 7-ій вечорі. 67

ПОЗІР! PERTH AMBOY І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
„Не забудьте помянути
Не злим тихим словом!"
(Тарас Шевченко).
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ І СИЛАМИ ТОВАРИСТВА „БОЯН" ТА ШКІЛЬНОГО ТОВАРИСТВА „ЛУТ"
відбудеться
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА) 1929 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ ПРИ СТЕЙТ СТРІТ
ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ
В програму концерту входять: хорові точки, соля, дуети і декламації. — Фортепяновий супровід обійме п-на О. ВАВЕРЧАК. — Управитель хорів: гром. ЙОСИФ БУКАТА.
Святочну бесіду виголосить Д-р Л. МИШУТА. — Початок: год. 6.30 вечер.
68-ма річниця смерти нашого найбільшого Генія і Апостола правди і волоки повинна зібрати на тім святі всю нашу українську громаду, щоб й на піднесені огненним Шевченковим словом набрали сили до дальшої боротьби за краще майбутнє нашого народа. — **Комітет.** 65,7

УВАГА! БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
Заходом Злучених Товариств і Братств міста Бруклина, а то: Укр. Дем. Клюбу, „Запорожської Січи", відділу У. Н. Союза ч. 325, Богдана Хмельницького, відділу 22 У. Н. Союза, Братства Пресв. Тройці, відділу У. Н. Союза ч. 203, Укр. Роб. Просв. Т-во, Відд. Союза УРО, Амат. спів. Кружок, Корпорація Укр. Нар. Дому, Братство св. Богородиці, Т-во Шевченка, Укр. Козаки і У. Д. Ш., устроюється спільними силами
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В ПАМЯТЬ 68-мих РОКОВИН СМЕРТИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА) 1929 РОКУ
Початок в годині 5-тій вечером. Вступ 50 центів.
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 101 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

ЧАСТЬ І.
1. Заповіт ..... відспіває Хор А. С. Кружка
2. Мандолінова Орхестра Української Дітової Школи
3. Дивлюсь я на небо ..... відспіває Ю. Василевич
4. Скрипкове соло ..... виконає О. Федорович
5. Баритонове соло ..... М. Шарко
6. Хор А. С. Кружка відспіває: а) Сонце заходить; Над річкою бережком; в) Тихо Дунай воду несе.
7. Дует ..... відспівають: Л. Шалак і Ю. Василевич
8. Слово про Шевченка ..... Н. Н.

ЧАСТЬ II.
1. Смичкова Орхестра Молодечого Кагобу з Ню Йорку, під управою Ф. Рідкевича.
2. Гуморист з монольоґами ..... В. Сиротенко
3. М. Кузів в супроз. пяністкі Н. Луцак відіграє: скрипкове соло: „Dark Eyes" і „Liebsfriend", дует Sonato Mozart відіграє скрипак В. Луцак і пяністкі Н. Луцак.
4. Шістьдесять вісім мине ..... відекламує Зварич
5. Співак, баритон, С. Горемика.
6. Д. Цюпа соло на пяно.
7. Хор Аматорського Співацького Кружка.

Пов. Українці! Вище згадані товариства на спільних зборах представників рішили відсвяткувати спільне роковини смерти нашого генія Тараса Шевченка, котрий будив укр. народ з летаргічного сну. Комітет, вибраний на спільних зборах товариств, кличе увесь український загал Бруклина прийти громадно на цей концерт, щоби відсвяткувати загально так як другі народи святкують і віддають честь своїм письменникам та поетам. Доход з концерту призначений на політичних вязнів і половина на инвалідів у старім краю. **Приходіть громадно! Кличте всіх!**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АКРОН, ОГАЙО.

Січові „Сироти".

Дня 3-го березня ц. р. наша Січова Організація поставила штуку — правдивійше сказати, чудо-комедію „Сироти". Хто саме й який автор написав цю такби сказати „драму" мені невідомо, бо трудно було довідатися, а це тому, що наші січовики чомусьто стидаються, виробити будьяке оголошення, щоби коротко пояснити зміст штуки. Але, мовляв, „хай ніхто не знає, тілько ми самі" і „як прийде, тоді побачить".

Це я й зробив. Дальше, яке враження я з сього виніс і що бачив, те й напишу.

Дія перша: Богаті родичі, селяни, маючи дочку одиначку, дуже нею тішились, але не довго, бо прийшли цигани і дитину вкрали, заставши якогось жебрака сплячого, що згодився пильнувати дитину підчас відсутности родичів. Опісля родичі вертаються ізза лаштунків і не застають дитини при жебраку. Мати умліває. На тім кінчиться перша дія.

Тут я хочу сказати, що такої породи Українця я ще не бачив, як був схарактеризований Полівка, батько своєї дитини. Вус грубий, довгий і чорний як мазь, ніс червоний, довгий і спічастий, до того ще й тоненький. А волосся: підстрижене як американський „сікі" і жовтяве. Це мабуть новий тип січовика.

Дія друга: Табор циганів роздожив свої шатра у „великім лісі". Попиваючи горівку, продає украдену дитину жебракови. Жебрак купив дитину за 30 ринських і цигани пяні відійшли. Дальше жебрак учив цю дитину, як має жебрати на цвинтарі, а притім і як молитися.

Молитви учив такої: „Святий Николаю і свята Варваро", святий Николаю і свята Варваро" і так через десять мінут одно й те саме: „Святий Николаю і свята Варваро, дайте ялмужну". Я подивився на людей. Одні сміються, другі злостяться, а треті закладають калелюхи і виходять. Нарешті хтось зявився на сцені, дав жебракови „ялмужну"... заслона.

Дія трета: Цвинтар і хрест на... полю. Під хрестом жебрак з двома дітьми моляться. Ліпше сказати, що смялись з молитви, а не молились. Знов: „Святий Николаю і свята Варваро" і т. д. те саме. Аж надійшла перша компанія січовиків з цвинтаря (тут жебрак дітей лишив, наказавши їм, що мають роботи). Узрівши дітей під хрестом, дехто щось сказав потихцем один одному і поклякали молитись. Всі в шапках. Як уже докінчували молитву, тоді один-подругому зачали знімати шапки. Один, що грав старця-поводиря, зняв шапку із перукою до... публику, публика на нього і сміються разом. Опісля поставали, проводир задожив перше перуку, по перуці шапку й головний отаман зар... ліс крикнув „Виходіть!"... пішли.

Надійшла друга компанія женщин, помолились. Спитали дітий, чи йшов хто наперед них. Діти сказали, що так. Женщини дали дітям паляничку, спитали, як називаються. Трошки над ними пойойкали й пішли. В цій дії діти ніби втікали з жебрачої неволі, і знов завіса.

Дія четверта: Старенький дідусь шукає за вкраденою дитиною. Це добре не подивився, де має заховатись, а жебрак із циганом вже на сцені й добре на дідуся обидва подивились. Тоді дідусь присів за корчем і слухав розмову обох. Циганчук ваги 130 фунтів тер мосить 200-фунтовим жебраком, ніби за невиплату всіх грошей за вкрадені діти. Тут дідусь встає ізза корча й питає жебрака, де діти. Жебрак діда за гортанку і дусь ним на підлогу та й душить а циганчук помагає. На щастя прибігли січовики і не дали діда вдушити. Розпитали, що за причина „мордерства" й дідусь викрив всю тайну, як малась справа із пропавшою дитиною.

Зараз цигана і жебрака арештували. Арешт був такий вражаючий, що якби це мала бути правда, то січовики так набрали від жебрака, що довго памятали цвинтар.

Тут дідусь знаходить дітей, прикликує родичів, що десь у поли жали, і віддає їх родичам. Тим і закінчились січові „Сироти".

Питаю: чи вже в українських театральних творах кращих штук нема, лиш така жебранина? Що скаже людина другої національности про Українців, побачивши таку „чудо-комедію?"

Чи туристи, що ходили на цвинтар, молились у шапках?

Коли така має бути гетьманська держава, як та драма, то це буде дійсна „комедія", а не держава.

С. Вірний.

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ЯК ВОНИ ВИБИРАЮТЬ ДО РАД.

60 середняків і бідняків позбавили права на голос.

Виборком джугастрівської сільради наробив такого, що вкупі з куркулями позбавив виборних прав і малосильних середняків, бідняків і навіть членів КНС.

У нашій сільраді позбавили права на голос 86 чоловіка, з них 23 куркулі, а решта середняки та біднота.

Чому, наприклад, позбавили права на голос таких гроздян? **Шевчук Захар,** він бідняк, має 10 їдаків, їздив три рази до Одеси за хлібом. Або переселенця члена сільради Шевчука Івана, що теж їздив два рази до Одеси й за те, що найняв підчас підгортання двох дівчат.

Барда Кузьма — малосильний середняк, активний селянин, голова молочарського товариства, позбавлений за те, що два роки тому наймав один місяць пастуха до своїх коней. Позбавили його права на голос 30. грудня, а 1-го січня були перевибори. Тоді він тільки й довідався, що його позбавили, а з ним і решта селян, що хотіли його, як активіста села вибрати до сільради. Позбавили ще й жінку — активного селянина **Морюза Порфіра,** що вона 3—4 рази їздила до Одеси за хлібом.

Беркова Михайлова 60 років, бідняк, що до революції не мав зовсім землі, а брав у поміщика в оренду й за те, що на зібранні комнезаму сперечався за релігію. До цього року мав право на голос, а тепер десь винайшли, що він був дворянином.

І багато ще середняків та бідноти позбавили права на голос, але за що — не знати. А це найбільш обурює селян, що їх поставили на одну ланку з куркулями. **Свій.**

Соколове, Т.-Шевченк. р-ну. („Червоний Степ").

ВАЖНЕ! НЮАРК, Н. ДЖ.! ВАЖНЕ!
ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ
в 68-мі роковини смерти нашого кобзаря й поета
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
устроюється
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА) 1929 РОКУ
В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ ПРИ КОРТ УЛ. В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
Початок в год. 7. вечер. — Вступ 65 і 50 цент., діти 15 цент.
Діріґент д. Т. Каськів.
Цього самого вечера на концерті покінчиться справа 10-5-долярових золотих монет на дохід У. Н. Дому. Закуплені тіжети зволять принести з собою на концерт.
Обовязком українського Громадянства взяти численну участь в цім великім святі. Весь доход призначений на Український Народний Дім в Нюарку. — **Комітет.** 67,9

ВАЖНА ДЛЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ ФІЛЬМА
ТАРАС ШЕВЧЕНКО
буде ставлена цими днями в слідуючих місцевостях:
ЙОНГСТАВН, ОГАЙО. СУБОТА, 23-ГО МАРТА 1929
SOUTH HIGH SCHOOL AUDITORIUM, MARKET & WARREN ST.
Початок в годині 7.30 вечером. — Лише одна вистава.
КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. НЕДІЛЯ, 24-ГО МАРТА 1929
УКР. РОБ. ДІМ, 1051 AUBURN AVE., CLEVELAND, O.
Дві вистави: в годині 2-гій допол. і в годині 7-мій вечером.
ПРИХОДІТЬ ТОЧНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС.
Всі українські громади, заінтересовані поставленням фільми „ТАРАС ШЕВЧЕНКО" в їх місцевости, зволять ласкаво відкоситись в цій справі до завідателя фільми на адресу:
SAVA LUKENIUK, 17 EAST 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ПОМАГАЛО 200 ЛІТ
Поверх два століття Oil вважалася головдомагання Нирок, Пеній Медичний Поступ здіяв Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки такими, що їх легко і просимо брати. На болі голови, крижей, втому, безсонність, внутрішні болі, гостець, болі в суставах і другі подібні недомагання беріть Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки. Зачніть брати їх зараз. До вибутя в кожній аптиці по 35 ц., 75 ц., $1.50. Беріть лиш правдиві. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатаній пуздеку і не приймайте ніяких імітацій.
Gold Medal Haarlem ним ліхарством на вечінки і Мікстура. Новітнім Поступ здіяв
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

НОВЕ ПРАВО ІМІГРАЦІЙНЕ
Чи ви є горожанином Америки, чи ні — спровадимо до Америки Вашу жену і діти, котрі числять низше 21 літ, а старших і рільників на фарму
Богато людей приїхало по отриманню від нас ДОКУМЕНТІВ і КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ.
Проте хто має:
1) Спровадити кого з родинного або з інших країн, як КАНАДИ ін., або хоче приїхати на виглядних КОРАБЛЯХ до краю і вернути до АМЕРИКИ без КЛОПОТУ, чи є горожанином, чи ні;
2) Вислати гроші до краю так, щоби без жадних доплат були доручені адресатови в ДОЛЯРАХ АМЕРИКАНСЬКИХ — або
3) Полагодити якунебудь КРАЄВУ СПРАВУ, купити або продати маєток в краю або Америці — виробити КОНТРАКТИ, ПОВНОВЛАСТИ СКРИПТИ ДОВЖНІ і т. ін.; — нехай з повним довірєм удасться устно або листовно до знаної від звиш 20 літ правдиво УКРАЇНСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ: 22—
T. J. HRYCEY & CO.
NOTARY PUBLIC, REAL ESTATE, FIRE INSURANCE, STEAMSHIP TICKETS AND AMERICAN EXPRESS AGENCY.
329 SO. FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.
TELEPHONE: LOMBARD — 25-93.

ДО МОЇХ ЗЕМЛЯКІВ І ВСІХ УКРАЇНЦІВ!
Ще раз отсим подаю до відома, що маю дуже добрі і наймоднійші сезонові
ЧЕРЕВИКИ
Для цілої родини у мене дістанете по низькій ціні і гарантовані. Запамятайте адресу:
ВАСИЛЬ ГОЛДА
216 — 9-та ЕВНЯ, при 23-ій ул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!
ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ, БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.
Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то звертіться до нас з замовленнєм.
МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.
STNICHOLAS EMBLEM SOCIETY PASSAIC, N.J.
ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удавати до нас з повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість краєу зашитих у нас річий. Ми удаємо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з ціцами і подаємо Вам доводну ціну. Не накладайте, але пишіть на адресу:
EAGLE REGALIA COMPANY
298 Broadway, New York City

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

ЗАІНТЕРЕСОВАННЄ УКРАЇНСЬКОЮ ПІСНЕЮ В АМЕРИЦІ.

РІЖНІ ФОНОГРАФІЧНІ КОМПАНІЇ, А МЕЖИ НИМИ І КОЛОМБІЯ, ЗВЕРНУЛИ УВАГУ НА УКРАЇНЦІВ ІЗЗА КРАСИ ЇХ ПІСЕНЬ

Columbia

Коли переглядаєте загальний катальог сеї Компанії, то завважаєте, що український відділ належить до найповажнійших відділів, а смілo можна сказати, що перевисшає богато инших так званих „чужинецьких" відділів. Українські рекорди появляються все свіжі, відповідно до потреби або до часу. А се ощойно початок.

В СІМ МІСЯЦЮ ПРИСЛУХАЙТЕСЯ РЕКОРДАМ, ПОДАНИМ ПОНИЗШЕ.

Коли хто хоче мати ще другі українські пісні, нехай пише по катальог українських рекордів Коломбії до СУРМИ, а тут дістане все, що до сеї пори появилося.

РЕКОРДИ НА ЧАСІ.

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, барітон.
12" $1.25
70001F (Христос Воскрес! (Солдатка заспіваймо.
70003F (Отче наш і Вірую

о. К. КИРСТЮК, барітон.
10" 75 ц.
27127F (Ангел вопіяше (Плотію уснув.

УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА
Барітон; Евген Жуковський Сопран Наша Роза Красновська
27166F (Чому, Галю, не танцюєш (Іде, іде Зельман

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА з акомп. орхестри.
27167F (Великодний Боятун, часть 1. (Великодний Боятун, часть 2.

ПАТРІОТИЧНІ.

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, барітон.
10" 75 ц.
27062F (Ще не вмерла Україна (Марселеза.
27075F (Гей Січ іде, красен мак цвите, (Не пора.
27027F (Верховина. (Гей, там на горі Січ іде!
В 2729 (Ще не вмерла Україна (Веснівка

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР І ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27119F (Вічний Революціонер (Франко-Лисенко) (Ой, зацвила черемшина.

ХОР ІМ. ЛИСЕНКА З ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Дірігент А. Гелд.
12" $1.25
70010F (Заповіт, (Ура у бій і хто за нами.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ЛІРА"
10" 75 ц.
27126F (Ой, у полі нивка (Ой, у лузі.
27125F (Верховина. (Де Дніпро наш
27138F (Роже та стоїсь, (Закувала та сива зазуля.

ПЕТРО ОРЛИНСЬКИЙ, барітон, з акомп. орхестри.
27150F (Ой, і не гаразд Запорожці (Ой, бре море, бре.
27135F (Віє вітер. (Думка про Морозенка.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон
27057F (Соколи, Соколи. (Ми Гайдамаки.

ВОЛОД. ДІДОВ, бас.
27073 Ой Дніпре, мій Дніпре.
27067 Гетьмани, серенада Шевченка.

ОБРЯДОВІ ПІСНІ.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА.
10" 75 ц.
27166F (Старости, часть 1. (Старости, часть 2.
27140F (Поправини в Америці, часть 1. (Поправини в Америці, часть 2.
27136F (Скерують бо і плакати не дде. (Кум до куми.
27131F (Заручини в Америці, часть 1. (Заручини в Америці, часть 2.
12" $1.25
70007F (Укр. Бадь в Америці, часть 1. (Укр. бадь в Америці, часть 2.
70009F Українське Весілля в Америці, (Часть 1 і 2.

Всі рекорди висилаємо почтою і гарантуємо, що не побиються.

Коли хочете мати рекорди нові і найсвіжіше, то сейчас пишіть до нас; до кождого опису додаємо гожки або якусь книжочку на презент. Хто замовляє не меньше як 5 рекордів, тому оплачуємо пересилку.

Коли знаєте гарну пісню і хотілибисьте почути її на рекордах, то напишіть до нас про це. 245—

Всі замовлення посилайте на адресу:

SURMA BOOK-MUSIC CO.

(СІЧОВИЙ БАЗАР)

103 Ave A, New York, N. Y.

(між 6-ою і 7-ою вулицею)

ОТВОРЕНО ВІД 9-тої РАНО ДО 10-тої ВЕЧЕРОМ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

—o—

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Коляда на Рідний Край.

За старанням гр. А. Сидора ходили по колядї громадяне: Г. Дулеба, А. Лех, А. Сидор.

Жертвували по $2: К. Кузьмінський, Г. Волюх, А. Сидор, П. Ковальчук; по $1.50: М. Борис, С. Зелінський; по $1: Р. Ружила, М. Варчак, Д. Лободяк, І. Палій, А. Баров, О. Завістовський, В. Спередович, О. Стачук, В. Степка, В. Сігань, Г. Безвозюк, А. Шаринський, Г. Дулеба, А. Лех, М. Волович, Волдиан, Г. Бойко, П. Колесовський, І. Витязь, К. Печенко; по 50 цнт.: П. Гудима, І. Хомич, М. Майтюх, О. Пікташевич; А. Рудзік 25 цнт.

Заколядували: П. Жарський, А. Настасовський, М. Витязь, М. Свідер від громадян: по 2 доляри: А. Дикун; по 1 дол.: У. Лучка, С. Саска, В. Рекрут, А. Белан, П. Ярємчук, Ф. Булавка, І. Плішка, П. Дорош, Д. Рекрут, М. Гумлак, А. Брикович, Л. Брикович, М. Витязь, Л. Жарська, П. Накопичський, О. Рекрут, І. Жарський, А. Настасовський, М. Свідер, Н. Костів, М. Хоптовий, С. Кинديباлюк, Н. Морин; по 75 ц.: М. Олійник; по 50 ц.: В. Підгородеський, Й. Шморголовський, В. Онишко, Т. Онишко, А. Ковалевський, П. Лаврів.

Зашедрували громадянки: Катерина Бойко, Катерина Болюх, Анна Сидор в Кромптон, Р. Ай.: дали по 2 доляри: С. Панасюк, Г. Притула, Л. Москалик, В. Дулеба, Я. Семчук; по 1 дол.: В. Сподарик, Т. Андрухів, А. Москалик, П. Коць, І. Кравчук, В. Федорович, М. Шелест; по 50 ц.: Ф. Дулеба, М. Дутка; Н. Гудима 40 ц.

В Провіденс, Р. Ай.: дали по 2 доляри: Й. Мартин, А. Баран; по 1 дол.: А. Лех, В. Свідер, О. Рекрут, І. Жарський, Н. Пшоновський, Й. Плішка, А. Сидор, Г. Болюх, Г. Бойко, Г. Дулеба; по 50 ц.: Д. Лободяк, Р. Ружила, І. Палій, Й. Барон, М. Брикович, Е. Рой, Н. Костів, В. Рекрут, С. Саска, Д. Рекрут; по 25 ц.: Т. Онишко, С. Кинديباлюк. Осталося з вічи 20 ц. Разом зібрано $101.10. Розхід з пересилкою та по іздженню колядувати і щедрувати $6.20. Вислано до краю $94, котрі розділено так: на політичних вязнів $25.00, на Рідну Школу $35.00, для інвалідів української армії $34.00. Осталося 90 центів.

Тут прикладу, що між висше поданими жертводавцями єсть жертви від чужинців, котрі не мають нічого спільного з Україною, ані з нашим народом. Вони жертву зложили без спротиву та побажали нам успіху в боротьбі за волю нашого народу. Українці, що тут названі, дали жертву зі щирого серця. Але мушу згадати, що не бракувало і таких, котрі викручувались ріжними словами. Наприклад вони говорили: „Не хочете належати до нашої церкви, та не хочете давати жертви на нашу церкву, то й ми не дамо на вашу школу".

Виглядає так, як би то були якісь несвідомі Африканці, що відшилися під наше українське імя. Вони забувають, що ми, одні сини і доньки одної матери України. Ми хоч і поділились на кілька груп релігійних чи політичних, але одна наша мати Україна панчила нас говорити одною рідною мовою. Наша одинока рідна школа пильнує нас, щоби ми в нинішні переломові хвилі не пішли шляхом яничарів. Тому ми всі повинні помагти Рідній Школі, а також давати матеріяльну допомогу борцям за визволення нашого краю.

Андрій Сидор.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.!

ЗАХОДОМ АМАТОР. КРУЖКА при Укр. Правосл. Церкві в Нюарку, Н. Дж.

відограється представленя

„БОНДАРІВНА"

В НЕДІЛЮ, 24. МАРТА 1929 Р. вечером.

В ГАЛИ УКР. РОБ. ДОМУ
52 BEACON ST., NEWARK, N. J.

Українці! Як раз наш нарід переживає добу сваволі ляшкої на рідній землі. А це представлення дає пригадку, як треба мужно обороняти для себе волю, життя і буття, тому до численної участи просить

67,9 **Комітет.**

НЕСПОКІЙНІ В НОЧИ?

Пан Август Мічел, МекМілзан, Мін., каже: „Я був неспокійний, коли йшов до ложа. По щоденний труд я дедали мір йти до дому. Мої ноги ставали слабими і мої кости боліли і я був страшно зуміл. Nuga-Tone зробив з мене нового чоловіка й я знов чуюся молодим. Нічого не бракує мені тепер".

Спробуйте цего „Народного Будівничого Здоровля", коли Ви є слабі або знеможені, худі, безкровні, обезсилені, нервові або безпадійні, або маєте подразнене шлюк або мікура. Nuga-Tone також приносить спокійне, відсвіжуюче спання, дає Вам лучший апетит, помагає травленню, настроює й зміцнює загальну систему й збільшує вагу в худих, зужитих людях. Nuga-Tone продається аптикарями й мусить помочи Вам або він не коштує Вас нічого. Дивіться на гарантію на кожній пляшці.

Zonite

For pyorrhea

For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

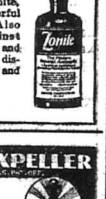

PAIN-EXPELLER

Поборюйте Інфлуензу

Будьте приготовані як поборолися чинники Інфлуензи в цьому вашої родини. Не смійтесь ні вимаймиту, пароходженя, кашлю, болю в грудях, в зрубці, чи болячого горла. Ставайтеся сейчас поборати їх. Кождий з вашої родини повинен ковтати ПЕЙН-ЕКСПЕЛЛЕР натираючи ці вам — спеціяльно коли чуєте ненужні і болячі. Незадкуйте можних ніг — натріть підошви добре і надовгіть сухі шкпочки.

С ЛЕКШІ ОСТЕРІЧНІСТЬ ЯК ТРИЧИСЯ.

Тому держіть бутельку ПЕЙН-ЕКСПЕЛЛЕР в хаті в кождім часі. Ви уникаєте від мукнуцарні, болі і другі болі. Більше як півтелонів від свариї і вашадний по цілому світу. В 35 і 70 центових бутельках.

Ваш аптикар відпоручить вам ПЕЙН-ЕКСПЕЛЛЕР.

FAHNSTOCK & CO. 274 Pacific St. BROOKLYN, N.Y.

KILLS PAIN

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

ПІТСБУРГ, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

Ходили колядувати: д-р Прощик, адв. Онишків і ред. М. Хандога.

Жертвували: І. Галевич $10; Г. Вілер $7; по $5: о. Д. Кульматицький, о. С. Маланяк, С. Костецький, Д. Лацик; Т. Шатабура $4; по $3: М. Хандога, І. Ганак, В. Малевич, В. Онишків; по $2: В. Шабатура, В. Котула, П. Шпікула, о. Л. Веселовський, О. Венгжин, С. Гуменний, Н. Романишин, Н. Шнер, Яків і Марія Шедний, Петро і Розалія Макар, Т. Фарботник, Ю. Попіль; по $1: Г. Козак, П. Ткачук, Анна Шпікуза, Т. Котула, Д. Костишак, М. Усик, Р. Брановський, В. Коваль, С. Солончак, І. Козак, Д. Яніцький, М. Дрізд, Онуфрій Микитюк, П. Мисько, С. Михалюк, Н. Вовчко, І. Петрик; а І. Андрусевич 50 цнт.

Одного жертводавця через помилку пропущено (або він дав 2 дол. а подано лишень 1 дол.). Отже усіх грошей заколядовано: $95.50. Видатки: $2.20. Остало $93.30.

Редакція Народнього Слова долучила до цієї суми пожертви на Рідну Школу: О. Венгжина $2.00, В. Кордіпіля $2.00; С. Боховок $1.00; отже разом вислано до Обєднання $98.30.

Жертводавцям найщиріше дякуємо.

Д-р Прощик, адв. В. Онишків, ред. М. Хандога.

—o—

БАЛТИМОР, МД.

Коляда на інвалідів і політичних вязнів.

Як у кождій місцевости, де живуть свідомі Українці, так і в нас підчас Різдвяних Свят не забували за своїх славних героїв-мучеників борців за волю України. Не забули тих, що в армії стратили своє здоровля, або тих, що нині знаходяться в ляцьких сирих муках, терплячи за свій нарід. Тому балтиморські Українці слали свою коляду на допомогу інвалідам та політичним вязням. Коляду дали слідуючі: по 3 доляри: О. Приймак, Т. Никула; по 2 доляри: Д. Карбанник, О. Семенків, І. Діний, С. Кузик, Т. Кіт, П. Боднар, І. Коваль, Г. Шулька, О. Фраль і Я. Сич; по 1 доляри: Ф. Стець, Ю. Левко, З. Продачик, І. Канюка, І. Шпатура, І. Гевра, А. Піеь, Гр. Іванович, М. Крик, Т. Кацак, В. Білобран, І. Перижук, М. Савич, Т. Тарас, А. Корчинський, А. Опар, О. Олнияч, М. Бляма, І. Ракочий, О. Захарко, В. Мороз, І. Скочинавський, В. Кобаль, О. Копелик, Н. Малко, Ол. Івахів, А. Пельц, М. Шпатура; по 50 центів: Ю. Ринський, Т. Дуда, А. Карпович, Б. Глуханік, Г. Дідух, І. Лемешок; по 25 центів: В. Сорочак, О. Кусик; Г. Дамянчик.

Всіх грошей заколядовано $57.75. З того вислано на політичних вязнів $28.50, а другу половину вислано на інвалідів.

Колядою занималися: Андрій Пельц, Франко Стець, Захарій Полянчик, Юрій Левко, Василь Білобран, Теодор Кацак і Теодор Никула.

„Колядник".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ дівчини стенографістки до роботи в адвокатській канцелярії. Мусить знати добре англійску мову і стенографію. Голоситися до:
MICHAEL RODYK,
Attorney at Law
853 Broadway, New York City. 67-72

НА ПРОДАЖ 5 акрів землі в Millville, N. J., поміж Українцями, єсть українська школа, церква та склепи. Цена дуже приступну. Купіть апрост від властителя. Голоситися до: 67-8
МИХАЙЛО КУРИЛЯК
209 Franklin Ave., Phoenixville, Pa.

ПРАВДИВИЙ ПУЧЛИВИЙ МЕД.
З гречки і инших квітів. Кенц 5-фунтова враз з пересилкою коштує $1.10. Замовлення і гроші шліть так:
GEO. PANCHYSHYN.
106 E. Broadway, Monticello, N. Y. 66-7

НА ПРОДАЖ фарма 100 акрів рідної урожайної землі No. 1; 20 акрів ліса, 7 кімнат дім, барна, курник, гараж, сушарня на бері, 3 коні, 2 корови, безрога, кури і всі рільничі машинерія; все в добрім стані. Продається по причині виїзду до краю. Цена $4,000, готівкою $2,500. Голоситися на адресу: M. P. EARLL FARM, R. D. 2, Savona, N. Y. 67-70

НА ПРОДАЖ КОРНЕРОВИЙ ШТОР І ДІМ
в добре знаній польській дільниці. По близші інформації прошу писати на адресу:
A. STAVER,
108 Holley Street, Sayre, Pa. 67-70

ДЕШЕВІСТЬ!
На продаж дешево, — 800-акрова пшенична фарма в Колорадо, одна і пів милі від міста і колійової стациї, 320 акрів під упрямку, решта трава бувволів. По дальші інформації пишіть до: 66-8
L. BILANSKY,
1127 Monadnock Bldg., Chicago, Ill.

ОГОЛОШЕННЯ
В НАС Є ДО ВИНАЙМУ СТОР
— на —
РЕСТАВРАНТ АБО ОФІС,
рівнож є велика і малі галі для всяких зібрань.
Голоситись від години 12-тої пополудни до: 64-9
UKRAINIAN BUSINESS CORP.
57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

ПТ. ЗЕМЛЯКАМ-ГАЛИЧАНАМ з повітів Коломия, Печеніжин, Коссів, Снятин і Городенка поручається кореспонтати в правних аносинах з услуг нашого адвоката Д-ра Кирила Трильовського в Гвіздки коло Коломиї. Віддані йому до переведення справи правничої нагури переведе він скоро і солідно. — Адреса: 57—
Dr. K. TRYLOWSKYJ
Gwozdziec ad Kolomya, East Galizien, Poland.

ПРОДАЄ
ДОМИ
В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KORZISTY,
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.
Деревця овочеві (щепи) всякого роди, рівнож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виноградні, живолоти і т. п. Усі дерева є інспектовані через State-Mins. і гарантовані, що як котре не прийметься, дістаєсь безплатно друге. Пишіть по цінник. 39—
SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт.
27 ARTISAN STREET,
WILLIMANSETT, MASS.

УКРАЇНСЬКА КВІТЯРНЯ
— під числом —
125 EAST 7th ST., NEW YORK CITY
поручає цвіти на всі нагоди як на: гарні букети на весілля, вінці погребові, а також цвіти вазонові, як: рожі, ліліє, цвіти, титі і много инших.
Замовлення виконує скоро і цвіти умірковані.
Поручаючися ласкавій памяти, остаюсь з повагою нем 42—
Д. М. Колісник, власт.
TOMPKIN'S SQUARE FLORIST.

DR. M. SMITH
перенїс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET,
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається перегляданням абстрактів; виготовлює контракти купна і продажі, перепрадающе спадкові справи, полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

DR. ZINS
(СПЕЦІЯЛІСТ, ВІД 28 ЛІТ)
КРОВНІ, ШКІРНІ І НЕРВОВІ ХОРОБИ.
ЖОЛУДОК, КИШКИ; СПЯТИКА ЛЕГЕНІ, БРОНХІТІС, ШКІРНІ ВИКИДИ.
ЗАГАЛЬНЕ ОСЛАБЛЕННЕ ТА ДРУГІ ХОРОБИ УСПІШНО ЛІЧЕНІ.
МОГ ОПЛАТИ УМІРКОВАНІ.
ПОРАДА ДАРОМ ДОВІРОЧНА.
ЕЗАМІНАЦІЯ КРОВИ І X-RAYS.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи Irvington Pl. і Union Square
Денно 9—8 P. M. Недїл 9—4 P. M.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО
ГДАНСЬКА
БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ
Слідуючі відїзди:
ЕСТОНІЯ . . . . . Марта 26.
ЛИТУАНІЯ . . . . . Марта 30.
ПОЛОНІЯ . . . . . Квітня 6.
ЕСТОНІЯ . . . . . Квітня 27.
По дальші інформації голоситися до місцевих агентів або пишіть до:
BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

School nurse says all girls should know this

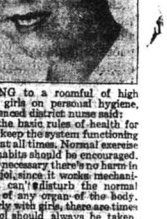

TALKING to a roomful of high school girls on personal hygiene, an experienced district nurse said: "One of the basic rules of health for girls is to keep the system functioning naturally at all times. Normal exercise and diet habits should be encouraged. But when necessary there's no harm in taking nujol, since it works mechanically and can't disturb the normal functions of any organ of the body. Particularly with girls, these are times when nujol should always be taken. Take a spoonful every night for a few days. It's a thoroughly safe and harmless method. It won't cause distress or gas pains or griping."

Nujol is different from any other substance. It contains no drugs or medicine. It can be taken safely no matter how you are feeling, because it is so pure and harmless, and works so easily. Every woman should keep a bottle on hand. Every druggist has this remarkable substance. Get the genuine.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568